

Lege-rolle i TSB

Rune Tore Strøm

Overlege OUS

Spesialitetskomiteen i rus- og
avhengighetsmedisin

Hva er en rolle?

- En rolle er et sett av aktiviteter og relasjoner som forventes av en person som innehar en bestemt posisjon i samfunnet og som forventes av andre i forhold til denne personen (Bronfenbrenner 1979, s 85)

Hva former legerollen i TSB ?

Relasjon til oss selv.

Vår egen definisjon og utforming av rollen

Yrkesetikk

Fagutvikling

Relasjon til Samfunnet

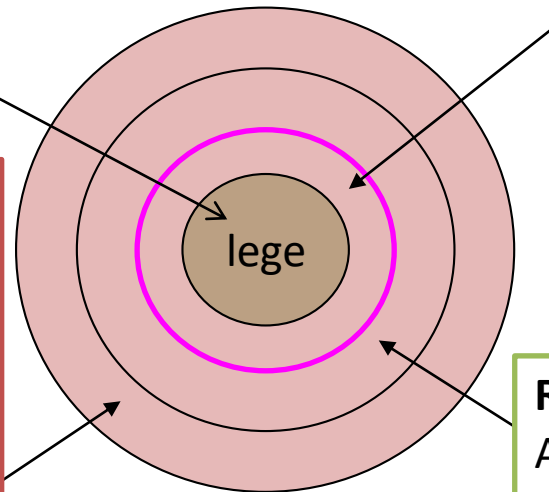
Lover og forskrifter
førekontorforskrift og LARforsk.

Politiske føringer og beslutninger

Nasjonale retningslinjer
Holdninger og fordommer

Spesialistutdanning

20.11.2016

Relasjon Pasient og teamet

pasient grupper

Teamet, kollegaer, andre faggrupper

Relasjon til Organisasjon

Avdelingsstruktur - plass i organisasjonen

Andre faggrupper

Behandlingsnivåer

Samarbeidspartnere

Hvilke aktiviteter inngår i legerollen?

Figur 2. Skematisk illustration af samspillet mellem de 7 lægeroller CanMEDS.

De syv speciallægeroller

Syv Aktiviteter

1. Utøve Medisinsk ekspertise
2. Utøve Profesjonalitet
3. Kommunikasjon
4. Akademia
5. Samarbeide
6. Lede
7. Fremme helse

Utøve medisinsk ekspertise

- Vi har en grunnutdanning som er spesifikk
- Spesialistutdanning i henhold til en målbeskrivelse

Målbeskrivelse for spesialiteten i rus og avhengighetsmedisin

- Krav til kunnskap
  - Rusmidlenes farmakologi
  - Nevrobiologisk grunnlag
  - Betydning av tidlige belastninger, samvariasjon og følgetilstander
  - Psykososiale forhold
  - Forebygging
  - Rusmiddeltesting av biologisk materiale
  - Behandling og rehabilitering
  - Brukermedvirkning og empowerment
  - Rammeverket
  - Samhandling og samarbeid
  - Kvalitetsforbedring, evaluering og forskning
  - Kunnskap om generelle emner
- Krav til ferdigheter
  - Diagnostikk og differensialdiagnostikk
  - Samvariasjon og følgetilstander
  - Brukermedvirkning
  - Psykososiale forhold
  - Forebygging
  - Avrusning, utredning, diagnostisering, behandling og rehabilitering
  - Samhandling og samarbeid
  - Rammebetingelser
  - Kvalitetsforbedring, evaluering og forskning
- Krav til holdninger: Kommunikasjon, samarbeid og etisk refleksjon

Utarbeidelse av nye læringsmål

- Spesialitetskomiteen har sammen med styret i NFRAM utarbeidet et forslag til læringsmål og læringsaktiviteter for ny spesialistutdanning fra 2019.
- De er sendt til Helsedirektoratet og kommer på høring.

Hovedtemaer

- Generell klinisk kompetanse
- Undersøke og vurdere
- Iverksette behandling og anvende psykososiale tiltak
- Spesifikk klinisk kompetanse
- Rammeverk
- Kommunikasjon og samhandling
- Helsefremmende og samfunnsmedisinsk arbeid
- Ledelse
- Fremskaffe og anvende ny kunnskap

Generell klinisk kompetanse

- Læringsmål 1
  - Skal beherske møte med pasienten og pårørende respektfullt og fordomsfritt
- Læringsmål 2
  - Skal selvstendig kunne fremme pasientens medvirkning i egen behandling og endringsprosess
- Læringsmål 3
  - Skal ha gode kunnskaper om rusmidler

Undersøke og vurdere

- Selvstendig kunne vurdere pasientens funksjonsnivå, ressurser og endringsmotivasjon, grad av avhengighet og rusmestring
- 12 læringsmål som inneholder
  - Sosial bakgrunn og tilknytning
  - Oppvekst og utviklingshistorie
  - Sårbarhet og risikofaktorer
  - Gjenkjenne og forstå de nevrobiologiske endringer pasientens bruk av rusmidler har medført
  - Sikre medisinsk perspektiv og helhetlig forståelse

Iverksette behandling og anvende psykososiale tiltak

- Selvstendig kunne planlegge behandling av ruslidelser
  - Sammen med pasienten
  - Sammen med tverrfaglig team
  - I samhandling med annen spesialisthelsetjeneste
  - I samhandling med kommunale aktører
- Selvstendig kunne iverksette behandling og anvende psykososiale tiltak
  - Motiverende intervju
  - Kognitivt baserte terapimetoder
  - Psykoedukative metoder

Iverksette behandling og anvende psykososiale tiltak forts

- Selvstendig kunne iverksette farmakologiske behandlingstiltak, vurdere indikasjoner, kontraindikasjoner og interaksjoner

Spesifikk klinisk kompetanse

- Selvstendig kunne vurdere og behandle abstinensstilstander, herunder delir og abstinenskramper
- Selvstendig kunne vurdere behov for og iverksette videre behandling

Spesifikk klinisk kompetanse

- Selvstendig kunne vurdere psykiske lidelser og følgetilstander hos ruspasienter og vurdere situasjonsbestemte psykiske symptomer versus psykisk sykdom
- Så følger 8 delmål

Spesifikk klinisk kompetanse

- Selvstendig kunne vurdere somatisk helsetilstand, herunder somatiske lidelser og følgetilstander ved bruk av rusmidler og kunne vurdere behandlingsalternativer
- Så følger 10 delmål
- Selvstendig kunne gjøre akuttvurderinger og gjøre kriseintervensjoner

Rammeverk

- Ha svært god kunnskap om og selvstendig kunne anvende
  - Lovverk osv
  - Retningslinjer
  - Organisering

Kommunikasjon og samhandling

- Pasient og pårørendeopplæring
- Samarbeide med andre tjenesteytere i spesialisthelsetjenesten
  - Bl.a. konsultasjon- og liaisontjeneste
- Selvstendig kunne samarbeide med og ha kunnskaper om andre tjenesteytere på tvers av nivåer

Helsefremmende og samfunnsmedisinsk arbeid

- Selvstendig kunne anvende forebyggende tiltak på individnivå
- Selvstendig kunne iverksette systematiske og kvalitetssikrede tiltak mot
  - Overdoser
  - Selvmord
  - vold

Ledelse

- Kunne fungere som faglig ansvarlig i det tverrfaglige teamet
- Kunne lede samarbeidsmøter
- Kunne prioritere og disponere tid og ressurser på en effektiv og forsvarlig måte

Fremmskaffe og anvende ny kunnskap

- Kunne utføre kvalitetsforbedringsarbeid på egen arbeidsplass
- Innhente informasjon
- Lese, forstå og evaluere kvalitet av vitenskaplige artikler
- Kunne videreformidle kunnskaper

Utøve medisinsk ekspertise

- Vi har en grunnutdanning som er spesifikk
- Spesialistutdanning i henhold til en målbeskrivelse
- Kompetanse i forhold til å undersøke, diagnostisere og behandle pasienten
- Bringe kompetanse inn i organisasjonen
- Sørge for oppgavefordeling i forhold til pasienter på ulike behandlingstrinn.
- Bringe rus- og avhengighetsmedisinske kunnskaper inn i samfunnet

Utøve profesjonalitet

- Kunne forholde seg til egne og andres begrensninger
- Etske refleksjoner og prioriteringer
- Forholde seg til myter og fordommer
- Organisasjonskultur
- Prioriteringer i organisasjonen
- Bringe inn etiske refleksjoner i samfunnsdebatten

Kommunikasjon

- Mestre kommunikasjon med:
  - Pasient
  - Pårørende
  - Team
- Mestre kommunikasjon med:
  - Andre ledd i organisasjon
  - Samarbeidspartnere
- Mestre kommunikasjon om kunnskaper og problemstillinger i forhold til samfunn, nasjonalt og internasjonalt

Samarbeider

- Mestre samarbeid med:
  - Pasient
  - Pårørende
  - Andre faggrupper
- Mestre samarbeid med:
  - Andre ledd i organisasjonen
  - Samarbeidspartnere
- Mestre samarbeid med:
  - Andre aktører på regionalt og nasjonalt nivå

Leder

- Leder
  - Egen tid og prioriteringer
  - Sikre forsvarlighet
  - Behandlingen av den enkelte pasient
  - Arbeidsfordeling i teamet
- Ledelse i forhold til
  - Pasientforløp
  - Fagutvikling
- Ledelse i forhold til overordnet fagutvikling

Akademia

- Kunne innhente og vurder nye kunnskaper
- Kunne videreføre egen læring
- Bidra i andres læringsprosesser
- Veilede andre i sin videreutdanning
- Undervise pasienter
- Bidra til utdanning, læring på organisasjonsnivå
- Bidra til at nye kunnskaper utvikles og tas i bruk i helsevesenet og samfunnsnivå

Helsefremmer

- Bidra til pasient sikkerhet og personalsikkerhet
- Bidra med informasjon og legge til rette for helsefremmende tiltak
- Bidra til helsefremmende miljø og tiltak på organisasjonsnivå
- Bidra til helsefremmende tiltak på samfunnsnivå